

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE 2021-2027

a

COMUNEI CERNEȘTI

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Datele de contact ale autorităților locale:

Comuna Cernești str. Principală, nr. 146,

cod 437085, Cernești, jud. Maramureș

Tel.: 0262382144/ 0262382300

Fax.: 0262382021

Email: cernestimm@comunacernesti.ro

Web: www.comunacernesti.ro

Primar: Mircea-Aurel DEAC

Viceprimar: Gavril DANCIU

Secretar: **Vasile-Cornel ROMAN**

CUPRINS

CAPITOLUL I: INTRODUCERE

CAPITOLUL II: PRINCIPII GENERALE

CAPITOLUL III: POZIȚIA GEOGRAFICĂ ȘI IMPORTANȚA REGIONALĂ

CAPITOLUL IV: OBICEIURI ȘI TRADIȚII LOCALE

CAPITOLUL V: PATRIMONIUL NATURAL

CAPITOLUL VI: DATE SOCIO-DEMOGRAFICE ȘI INFRASTRUCTURA COMUNEI CERNEȘTI

CAPITOLUL VII: ECONOMIA LOCALĂ

CAPITOLUL VIII: PRINCIPALELE PROBLEME, CARE PRIVESC DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ, SĂNĂTATEA, EDUCAȚIA ȘI VIAȚA CULTURALĂ A COMUNEI CERNEȘTI

CAPITOLUL IX: PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII STRATEGICE A COMUNEI

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE 2021-2027

Dragi cetățeni,

De la bun început am fost conștient că Administrația Locală are obligația să propună comunității programe pentru reabilitarea comunei noastre, care dispune de un areal extraordinar specific turismului, dar și oportunități pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii în domeniul de afaceri. În aceste condiții, în perioada scurtă de când mi-ați acordat încrederea dumneavoastră am făcut tot ce mi-a stat în putință să modernizez aceasta comună și să o aduc la nivelul demn de a fii parte integrantă a Uniunii Europene. În contextul unei analize ample s-a putut observa că factorul uman a fost elementul principal care a urmărit identificarea oportunităților și problemelor din comunitatea noastră, precum și obiectivele care trebuie să le atingem în acest interval de 7 ani. Tocmai de aceea vreau să vă mulțumesc că m-ați sprijinit în elaborarea acestei strategii de dezvoltare. Fiind locuitor și cetățean al comunei Cernești, am realizat că trebuie să cunosc mai bine posibilitățile de dezvoltare economico-socială ale localității și administrația locală să vină în sprijinul dumneavoastră și în special tinerilor, care reprezintă viitorul comunei noastre, pentru a putea demara investiții, care vor genera locuri de muncă și bunăstare a tuturor locuitorilor comunei noastre. De aceea, pe baza analizei condițiilor geografice, sociale, culturale actuale am elaborat o strategie de dezvoltare a comunei pe perioada 2021-2027. În plus față de cele arătate în cadrul lucrării putem vorbi de necesitatea elaborării de noi proiecte prin accesarea de fonduri europene prin Programul Național de Dezvoltare Rurală. Proiectele pe care le-am întreprins până acum și cele viitoare sunt făcute pentru a îmbunătăți viața locuitorilor comunei Cernești. Aceasta strategie de dezvoltare locală vizează o perioadă de 7 ani și poate fi realizată prin voința și cu sprijinul dumneavoastră. Vă reamintesc că scopul acestei strategii este de a demara și finaliza proiectele prin care vom reuși să dezvoltăm și să modernizăm comuna Cernești, unde să vedem instituții de învățământ și cultură moderne, o infrastructură stradală dezvoltată, vom fi fericiți să vedem cum copii și nepoții noștri sunt educați în condițiile cele mai bune, cu școli performante care să aibă logistică și oportunități compatibile cu Uniunea Europeană. Ca primar al comunei Cernești vă mulțumesc că m-ați sprijinit până acum și am încredere totală că și de acum înainte vom forma o adevărată echipă și împreună vom sărbători finalizarea oricărui proiect evidențiat în strategia de dezvoltare locală. Adresăm pe această cale mulțumiri tuturor celor care prin efortul lor au contribuit la elaborarea acestei strategii de dezvoltare locală, prin idei și opinii care au dus la identificarea problemelor și la stabilirea priorităților. Toți cei care s-au implicat activ în acest proces, ne-au ajutat pe noi, administrația

publică locală, să regândim prioritățile comunei, să ne înțelegem mai bine rolul și rostul în viața comunității noastre.

**Primarul comunei CERNEȘTI
Mircea-Aurel DEAC**

CAPITOLUL I: INTRODUCERE

Noțiunea de dezvoltare reprezintă un concept care trebuie să ocupe un loc central pentru orice administrație publică performantă. Prin urmare, și pentru Comuna Cernești dezvoltarea reprezintă un principiu *sine qua non*, în vederea asigurării locuitorilor a unui climat modern și a unor condiții de trai care să reflecte apartenența acestei zone la Uniunea Europeană. O potențială definiție a conceptului de dezvoltare durabilă poate fi redată prin *legătura existentă între generații, înseamnând că generațiile de azi vor hotărî viitorul celor ce urmează, iar ceea ce doresc oamenii pentru urmașii lor nu putem realiza decât cu consultarea lor, cu colaborarea lor și mai ales cu acceptul lor*.

Odată cu aderarea României la marea familie a statelor europene, marcată prin intrarea în Uniunea Europeană la 1 Ianuarie 2007 a României, conceptul de dezvoltare a devenit un imperativ pentru țara noastră, procesul de dezvoltare fiind acum indisolubil legat de Uniunea Europeană, o construcție care garantează și susține dezvoltarea statelor aparținătoare.

Pe lângă cunoașterea profundă a teritoriului de administrat și a contextului general, macro-economic, politic și social, prin actualul demers ne propunem în special să reliefăm care sunt oportunitățile de dezvoltare ale Comunei Cernești în contextul European și mai exact să evidențiem cum se poate realiza Dezvoltarea economică durabilă a comunei prin valorificarea resurselor și potențialului local și de asemenea să expunem cum se pot rezolva actualele disfuncționalități din punct de vedere al infrastructurii existente la nivelul Comunei Cernești. Totodată, ne propunem să orientarea acțiunilor către posibilitățile rentabile de specializare și oportunitățile din mediul înconjurător, astfel încât să se creeze un mediu atractiv și de calitate pentru locuitori, prin intermediul unor servicii corespunzătoare, care să conducă la o forță de muncă calificată, la dezvoltarea sectorului privat și îmbunătățirea productivității, la creșterea standardului de viață și protecția identității culturale.

CAPITOLUL II: PRINCIPII GENERALE

1.1 Contextul european

Uniunea Europeană, ca și întreaga omenire, se confruntă cu pandemia provocată de coronavirusul COVID-19, viețile și mijloacele de existență ale cetățenilor ei fiind puse în pericol.

Răspunsul Uniunii Europene la amenințările provocate de această pandemie nu a întârziat să apară și este materializat în Planul de redresare pentru Europa, împreună cu instrumentul de redresare Next Generation EU și cu un buget al UE consolidat pentru perioada 2021-2027. Mecanismul de redresare și reziliență al UE va mobiliza o sumă fără precedent, de 672,5 miliarde euro, sub formă de granturi și împrumuturi, care este crucial pentru redresare. Statele membre elaborează planuri de redresare și reziliență care stabilesc reforme și investiții aliniate cu obiectivele de politică verzi și digitale ale UE: minimum 37 % din cheltuieli sunt alocate tranziției verzi și minimum 20 % celei digitale. Pentru a rambursa fondurile mobilizate în cadrul Next Generation EU, Comisia va prezenta propuneri pentru noi resurse proprii, începând cu un sistem revizuit de comercializare a certificatelor de emisii, un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon și o taxă digitală.

Politica de coeziune a UE

Priorități investiționale pentru perioada 2021-2027

În perioada 2021-2027, politica de coeziune va susține în special investițiile publice pentru obiectivele de tranziție ecologică și digitală. Obiectivele de politică includ:

1. Europa mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
2. Europa mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
3. Europa conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
4. Europa mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
5. Europa mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

În ciclul financiar 2021-2027 România ar putea primi din partea UE aproximativ 80 miliarde de euro, sub formă de granturi și împrumuturi.

Transpunerea în practică a priorităților politice ale UE
Programul de lucru al Comisiei prevede trecerea de la strategie la transpunerea în practică pentru prioritățile politice. Acesta confirmă hotărârea Comisiei de a conduce dubla tranziție verde și digitală – o șansă unică de a depăși situația de fragilitate provocată de criză și de a revitaliza Uniunea.

- *Pactul verde european*

Pentru ca Europa să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050, Comisia va prezenta un pachet de măsuri menite să permită reducerea emisiilor cu cel puțin 55 % până în 2030. Pachetul de măsuri va acoperi o gamă largă de politici – de la sursele regenerabile de energie la principiul „eficiența energetică pe primul loc”, performanța energetică a clădirilor, precum și destinația terenurilor, impozitarea energiei, partajarea eforturilor și comercializarea certificatelor de emisii. Un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon va contribui la reducerea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon și va asigura condiții de concurență echitabile prin încurajarea partenerilor UE să își sporească nivelul de ambiție în materie de climă. În plus, Comisia va propune măsuri de punere în aplicare a planului de acțiune al Europei privind economia circulară, a Strategiei UE privind biodiversitatea și a Strategiei „De la fermă la consumator”.

- *Europa pregătită pentru era digitală*

Pentru a transforma deceniul care vine în deceniul digital al Europei, Comisia va prezenta o foaie de parcurs cu obiective digitale pentru 2030 clar definite, referitoare la conectivitate, la competențe și la serviciile publice digitale. În centrul atenției se vor afla dreptul la viață privată și la conectivitate, libertatea de exprimare, libera circulație a datelor și securitatea cibernetică. Comisia va legifera în domenii privind siguranța, răspunderea, drepturile fundamentale și aspectele referitoare la date ale inteligenței artificiale. În același spirit, Comisia va propune un sistem european de identificare electronică. Printre inițiative se va număra și o actualizare a noii Strategii industriale pentru Europa, care să țină seama de impactul pandemiei de COVID-19.

- *O economie în serviciul cetățenilor*

Pentru a se asigura că criza sanitară și economică nu se transformă într-o criză socială, Comisia va prezenta un plan de acțiune ambițios pentru a pune în aplicare pe deplin Pilonul european al drepturilor sociale, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă pe drumul către redresarea Europei. Comisia va prezenta, de asemenea, o nouă Garanție europeană pentru copii, care să asigure accesul la servicii de bază, cum ar fi asistența medicală și educația pentru toți copiii. Pentru a sprijini economiile noastre și a consolida uniunea economică și monetară, Comisia va revizui cadrul de gestionare a intrării în dificultate a băncilor din UE, va lua măsuri de stimulare a investițiilor transfrontaliere în UE și va intensifica lupta împotriva spălării banilor.

- *O Europă mai puternică pe scena internațională*

Comisia se va asigura că Europa joacă un rol esențial în această lume fragilă, inclusiv prin faptul că se va afla în prima linie a eforturilor mondiale pentru a garanta un vaccin sigur și accesibil pentru toți. Comisia va propune o comunicare comună privind consolidarea contribuției UE la un multilateralism bazat pe norme. O comunicare privind ajutorul umanitar al UE va explora noi modalități de colaborare cu partenerii noștri.

- *Promovarea modului nostru de viață european*

Ținând seama de pandemia de COVID-19, Comisia va propune construirea unei Uniuni Europene a sănătății mai puternice, în special prin consolidarea rolului agențiilor existente și prin instituirea unei noi agenții pentru cercetarea și dezvoltarea avansată în domeniul biomedical. Comisia va prezenta o nouă strategie pentru viitorul spațiului Schengen, pentru a menține și a îmbunătăți funcționarea acestuia. Noul pact privind migrația și azilul va fi urmat de o serie de propuneri de măsuri referitoare la migrația legală, inclusiv un pachet de măsuri referitoare la talente și competențe. Printre alte elemente se numără un plan de acțiune împotriva introducerii ilegale de migranți, precum și o strategie privind returnarea voluntară și reintegrarea durabilă. Comisia va continua să consolideze uniunea securității, prin combaterea terorismului, a criminalității organizate și a amenințărilor hibride.

- *Un nou elan pentru democrația europeană*

Pentru a construi o uniune a egalității, Comisia va prezenta noi strategii privind drepturile copilului și ale persoanelor cu handicap, precum și o propunere de combatere a violenței bazate pe gen. Comisia va propune, de asemenea, extinderea listei de euro-infracțiuni pentru a include toate formele de infracțiuni motivate de ură și de discursuri de incitare la ură. Comisia va propune norme mai clare privind finanțarea partidelor politice europene. O viziune pe termen lung pentru zonele rurale va propune acțiuni care să valorifice pe deplin potențialul acestor regiuni.

1.2 Contextul național

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Au fost trimise mai multe variante la Bruxelles care încă nu au fost aprobate.

România speră să obțină prin PNRR 29,2 miliarde euro, dintre care cam 14,2 miliarde euro granturi și 15 miliarde euro credite. Dacă PNRR-ul României va fi aprobat în septembrie 2021, atunci prima tranșă în valoare de 1,3 miliarde euro ar putea sosi în România în noiembrie 2021.

Propunerile de distribuire formulate de România pentru banii din PNRR sunt:

Managementul apei - 1,9 miliarde de euro

- construirea de rețele de apă cu consum inteligent - 1630 km în localități cu peste 2000 locuitori;
- construirea a 2000 km rețele de canalizare în localități peste 2000 locuitori și 470 de km de rețele de canalizare în localități sub 2000 de locuitori;

- conectarea a 100.000 de gospodării la rețele de apă și canalizare prin programul național "Prima conectare la apă și canalizare";
- Realizarea cadastrului apelor.

Împăduriri și protejarea biodiversității - 1,3 miliarde euro

- 45.000 de hectare noi de pădure;
- actualizarea planurilor de management pentru 250 arii naturale protejate;
- 10.000 hectare habitate naturale refăcute.

Managementul deșeurilor - 1,1 miliarde euro

- dezvoltarea capacității de monitorizare și control a Gărzii de Mediu;
- 550 echipamente de monitorizare a poluării aerului;
- 15 sisteme județene de gestionare a deșeurilor modernizate.

Transport sustenabil (rutier, feroviar, metrou) - 7,6 miliarde euro

Autostrăzi:

- 625 ha de perdele forestiere liniare în lungul autostrăzilor;
- 45% din punctele negre ale siguranței rutiere eliminate;

Cale ferată:

- 311 km de cale ferată modernizată;
- 311 km de cale ferată cu sistem ERTMS 2;
- 110 km de cale ferată electrificată;
- 2534 km de cale ferată pe care viteza comercială crește cu 15% prin lucrări de reînnoire;
- 206 km de cale ferată cu sistem modern de centralizare.

Metrou: 15.6 km de rețea nouă de metrou; 15 stații noi; 30 de rame

Fondul pentru Valul Renovării - 2,2 miliarde euro

- 1.000 - 1.500 blocuri reabilitate energetic;
- 2.000 de clădiri publice reabilitate.

Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen - 1,6 miliarde euro

Dezvoltarea de capacități electrice din surse regenerabile:

a) Eolian: +1.581 MW capacitate instalată suplimentar în 2025 față de 2020;

b) Solar: +2.031 MW capacitate instalată suplimentar în 2025 față de 2020

Cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate - 2 miliarde euro

- Cloud guvernamental - legarea tuturor ministerelor și a agențiilor guvernamentale într-o singură rețea și o singură bază de date interoperabilă;
- 5 milioane cetățeni care vor avea cartea de identitate electronică;
- 30.000 de funcționari publici instruiți digital;
- 100 biblioteci finanțate ca HUB-uri de învățare și dezvoltare de aptitudini digitale pe tot parcursul vieții;
- 65 structuri sprijinite în domeniul securității cibernetice.

Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii - 682 milioane euro

- Pensile speciale vor fi limitate;
- Un sistem nou bazat pe o formulă stabilă de beneficii și o indexare automată a pensiilor;
- Reforme în politica fiscală: adoptarea de măsuri pentru a crește veniturile la

buget, optimizarea cheltuielilor, asigurarea aplicării sustenabilității fiscale.

Exemple de detalii incluse în reformă:

- Îmbunătățirea administrării marilor contribuabili;
- Introducerea unui model mai transparent și orientat spre servicii al administrării taxelor;
- Implementarea analizei cheltuielilor în domeniul de sănătate și educație (vor urma și alte sectoare);
- Introducerea unui proces de bugetare multianuală, mai ales pentru partea de cheltuieli.

Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat - 1,7 miliarde euro

- 4.000 de contracte de finanțare pentru digitalizarea IMM-urilor;
- 280 de contracte de finanțare pentru ajutarea firmelor din România în procesul de listare la bursă;
- Un Fond creat, pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes;
- Garanție de portofoliu pentru Acțiune climatică;
- 10 institute de cercetare finanțate pentru excelență, printr-un proiect pilot;
- Reforma companiilor de stat.

Fondul local verde și digital - 2,1 miliarde euro

- Legislație pentru zonele metropolitane funcționale, pentru politica urbană a României, nouă strategie națională pentru locuire;
- Proiecte pentru mobilitate verde (autobuze electrice, piste biciclete, benzi dedicate, stații de încărcare) și pentru digitalizare în localități;
- Program pentru locuințe sociale și pentru tineret;
- 3.000 de kilometri de trasee velo paneuropene.

Turism și cultură - 200 milioane euro

- 12 rute (trasee) culturale dezvoltate și marcate;
- 8 muzee construite/reabilitate și puse în valoare;
- 20 destinații turistice verzi care vor fi certificate;
- 15 milioane de turiști români și 4 milioane de turiști străini vor vizita țara, anual.

Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la sănătate - 2,4 miliarde euro

- 3 reforme și 3 investiții majore;
- 30 spitale extinse/renovate;
- 200 de centre comunitare construite sau renovate, care au dotări noi;
- 3.000 de cabinete ale medicilor de familie vor fi dotate;
- 10 secții de terapie intensivă nou-născuți dotate, inclusiv cu ambulanță transport nou-născuți (pentru centrele regionale).

Reforme în domeniul social - 233 milioane euro

- centre de zi pentru prevenirea abandonului familial;
- venitul minim de incluziune;
- sistemul de tichete pentru formalizarea muncii.

Reforma administrației publice, întărirea dialogului social și creșterea eficienței

justiției - 137 milioane euro

- Noua Strategie Națională Anticorupție, adoptată până la sfârșitul anului 2021;
- Noua Strategie privind dezvoltarea sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025;
- Adoptarea „Legilor justiției”;
- Revizuirea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate;
- O creștere cu aproximativ 50% a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de ANABI;
- Implementarea a aproximativ 70% din măsurile prevăzute în noua strategie anticorupție până la 31 decembrie 2025;
- Cadrul legal în domeniul integrității, actualizat până în anul 2024.

România educată - 3,6 miliarde euro

- 2400 de elevi vor beneficia de sprijin în programe de studiu în regim dual;
- 50 de școli noi, neutre energetic;
- 2.000 de microbuze verzi pentru transportul elevilor;
- 83.000 de săli de clasă dotate cu mobilier;
- 1150 SMART Lab-uri pentru unitatile de învățământ de nivel gimnazial și liceal;
- 6.000 de școli care au primit resurse și tehnologie pentru dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării în format virtual;
- 130 de creșe construite și operaționalizate.

1.3. Context regional

Draft Programul Operațional Regional (POR) Nord-Vest 2021-27

Deoarece Programul Operațional Regional finanțează în mod covârșitor investițiile în mediul urban, îl vom prezenta doar într-un scurt rezumat.

Programul Operațional Regional Nord-Vest vizează Regiunea Nord-Vest, respectiv 14,3% din suprafața țării și 13,1% din populația rezidentă a României. Regiunea acoperă un teritoriu total de 34.160 km² și 2,5 mil. locuitori, cuprinzând 6 județe din zona de nord-vest a țării - Bihor, Satu-Mare, Maramureș, Cluj, Sălaj și Bistrița-Năsăud -, în nordul provinciei istorice Transilvania, la granița cu Ungaria și Ucraina.

Priorități

- **P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.** În cadrul acestei priorități, investițiile au în vedere valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile de specializare inteligentă, potențial încă insuficient asimilat de firme. Aceste intervenții vor contribui la atingerea Obiectivului de Politică (OP) 1.
- **P2. O regiune cu orașe SMART.** În cadrul acestei priorități, investițiile au în vedere valorificarea potențialului pentru digitalizare conferit de acoperirea relativ bună și de costurile scăzute de acces la internet, prin dezvoltarea serviciilor publice digitale în vederea îmbunătățirii interacțiunii dintre

cetățeni, firme și administrație. Aceste intervenții sunt în linie cu prioritățile strategice regionale și naționale și vor susține creșterea atractivității regiunii pentru investiții și pentru cetățeni, vor contribui la scăderea costurilor și la îmbunătățirea luării deciziilor în administrație și vor facilita accesul cetățenilor la informații și la servicii publice. Aceste intervenții vor contribui la îndeplinirea OP 2.

- P3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul.
- P4. O regiune accesibilă Prioritatea urmărește creșterea conectivității rutiere, în special în zonele mai puțin dezvoltate, ceea ce va contribui la OP3.
- P5. O regiune educată are în vedere îmbunătățirea infrastructurii educaționale, contribuind la OP4.
- P6. O regiune atractivă urmărește reducerea dezechilibrelor teritoriale cauzate de dezvoltarea urbană necontrolată, printr-o abordare bazată pe teritoriu, la nivelul cartierelor urbane, zonelor metropolitane, ariilor funcționale. Intervențiile vor avea un caracter integrat, multi-sector, vizând în special mobilitatea urbană sustenabilă, asigurarea accesului la servicii publice pentru cetățeni și protecția mediului. Aceste intervenții vor contribui la îndeplinirea OP3. De asemenea, intervențiile au în vedere valorificarea potențialului economic al turismului, în special în zonele mai puțin dezvoltate și în mediul rural, prin: asigurarea conectivității, reabilitarea și modernizarea siturilor și obiectivelor. Aceste intervenții vor susține dezvoltarea economică a zonelor rămase în urmă, crearea de noi locuri de muncă și surse de venit pentru locuitori, contribuind la îndeplinirea OP3 și OP 5.
- P7. Asistență tehnică

Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.

Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Principalele acțiuni care se urmăresc în cadrul acestui obiectiv sunt legate de sprijinirea integrării organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare transfrontaliere și internaționale, sprijinirea creării unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare și sprijinirea companiilor inovative, în vederea creșterea ratei de supraviețuire, prin dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial favorabil inovării și prin dezvoltarea serviciilor aferente infrastructurilor de sprijin a afacerilor (incubatoare, acceleratoare etc.).

Acțiunile prevăzute continuă eforturile investiționale depuse în perioadele anterioare de programare și vizează următoarele paliere:

- a) Dezvoltarea structurilor CDI în folosul întreprinderilor din sectoarele de specializare inteligentă (proiecte CDI de impact regional);
- b) Sprijinirea transferului tehnologic;
- c) Sprijinirea ecosistemului de inovare.

Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

- a) Creșterea competitivității IMM-urilor prin echipamente, tehnologii, utilaje inovative, inclusiv digitalizare;
- b) Sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional, încurajarea dezvoltării diferitelor forme specifice de antreprenoriat și de intermediere în antreprenoriat;
- c) Instrumente financiare în sprijinul competitivității IMM-urilor.

Prioritatea 2. O regiune cu orașe Smart

Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Intervenții de tip SMART CITY și de creștere a eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării.

Prioritatea 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

- a) Creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor;
 - b) Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice.
- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării**
- a) Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane;
 - b) Conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate;
 - c) Modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente, inclusiv parcuri urbane, acoperișuri verzi, grădini urbane, etc.

Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile

- a) creșterea conectivității prin dezvoltarea de noi legături durabile (piste pentru biciclete, benzi dedicate transport public, etc.);
- b) modernizarea și extinderea flotei pentru a putea asigura o frecvență mai mare a transportului public metropolitan (inclusiv înființare transport public metropolitan la municipiile cu zone ample de expansiune);
- c) dezvoltarea facilităților de tip park & ride.

Prioritatea 4. O regiune accesibilă

Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

În vederea creșterii gradului de accesibilitate și îmbunătățirii calității infrastructurii de transport din regiune, se au în vedere următoarele tipuri de acțiuni:

- a) Construirea și reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostradă, conectivitatea la rețeaua de bază – CORE TEN-T, centuri ocolitoare);
- b) Soluții pentru decongestionarea / fluidizarea traficului (pasaje, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță).

Prioritatea 5. O regiune educată

Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii

Vor primi finanțare:

- a) Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu. Sunt avute în vedere: învățământ ante-preșcolar (creșe), preșcolar (grădinițe), primar, secundar.**
- b) Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice);**
- c) Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul terțiar.**

Prioritatea 6. O regiune atractivă

Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane

- a) Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale;**
- b) Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare informare și exploatare turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari / centre multidisciplinare de tineret;**
- c) Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneo-climateric;**
- d) Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiune complementară celorlalte);**
- e) Dezvoltare urbană integrată.**

Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane

Intervențiile POR în spațiul rural sunt complementare PNDR și vizează palierele de dezvoltare care, pe de o parte, nu sunt acoperite prin PNDR și, pe de altă parte, sunt strâns legate de investițiile din mediul urban. Drept urmare, pentru implementarea intervențiilor din zonele rurale, abordarea integrată trebuie să demonstreze, pe bază de dovezi și prin documente strategice la nivel local/regional sau național, relevanța și valoarea adăugată a investițiilor.

- a) Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural și dezvoltarea serviciilor culturale;**
- b) Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv infrastructuri integrate de administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă și tabere de elevi și preșcolari / centre multidisciplinare de tineret;**
- c) Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneo-climateric;**
- d) Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca acțiune complementară celorlalte), a sinergiei/ legăturii dintre urban și rural pe această direcție (pentru a nu crea insule fragmentate în rural fără conectivitate tangibilă sau intangibilă).**

1.4. **CONTEXT JUDEȚEAN**

Încă nu avem o strategie de dezvoltare a județului pentru perioada 2021-2027. Noul președinte ales al CJ Maramureș a prezentat un program de dezvoltare al județului pentru următoarea perioadă. Deoarece a fost prezentat în campania electorală, vom menționa deocamdată doar că CJ Maramureș își propune aducerea în județ a 1 miliard euro pentru proiecte de utilitate publică și că acest program numit “Planul lui Bogdan” este structurat pe 4 axe:

-Axa Maramureș-Cluj

să creștem împreună cu Cluj Napoca, să dezvoltăm proiecte comune de infrastructură de minimum 250 de milioane de euro, să susținem o rețea integrată de antreprenori și să repornim învățământul universitar din Baia Mare.

-Axa Maramureș-Bucovina

Împreună putem crește fluxul de turiști cu până la 500% și putem dezvolta sectorul de servicii cu peste 500 de noi companii.

-Axa Maramureș-Europa

Ungaria, Slovacia, Polonia, Ucraina. Dacă privim în perspectivă, putem să devenim un centru regional în afaceri și organizare de evenimente, pe domeniile de performanță pe care le-am dovedit: design industrial și producție de mobilier, turism, incluzând turismul MICE, sport, agricultură ecologică și gastronomie.

-Axa Maramureș-București-Bruxelles

2. FONDURILE EUROPENE ALOCATE ROMÂNIEI ÎN PERIOADA 2021 – 2027

2.1. FONDURILE EUROPENE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII

Draft Acord Parteneriat Ro – UE 2021-27

Vor fi 10 programe operaționale, gestionate de autorități de management de la 3 ministere și de Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), aflate sub controlul autorităților locale.

Două scenarii sunt negociate cu UE, unul mai convenabil, în care România va contribui cu 15% din bugetul de stat la programele operaționale, și unul mai probabil, în care va trebui să acoperim 30%. În varianta cu 30% din bani naționali, programele ajung la investiții de 47 de miliarde de euro, iar în varianta dorită de Guvern, cu 15% din banii noștri, investițiile se vor ridica la 41 de miliarde de euro.

În scenariul cu contribuția națională de 30% și fonduri europene de 70%, situația ar fi următoarea:

1. Programul Operațional Regional (POR) 2021-2027

Spre deosebire de situația de până acum, când POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării (sub multiplele sale denumiri și formule în cei 14 ani de apartenență a României la UE), în perioada de programare 2021-2027 POR va fi împărțit în 8 programe mai mici, fiecare gestionat de autoritatea de management de la fiecare Agenție de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune.

- POR București-Ilfov va avea o alocare totală de 1,46 miliarde de euro,
- POR Nord-Vest - 1,74 miliarde euro,

- POR Vest - 1,43 miliarde euro,
- POR Centru - 1,68 miliarde euro,
- POR Sud-Muntenia - 1,91 miliarde euro,
- POR Sud-Est - 1,81 miliarde euro,
- POR Sud-Vest - Oltenia - 1,46 miliarde euro,
- POR Nord-Vest - 2,13 miliarde euro.

Ca obiective și domenii de investiții, se observă creșterea competitivității IMM-urilor, investiții tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă.

Tot la POR-uri se menționează investițiile în servicii și echipamente pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și a IMM-urilor, „inovarea bazată pe design” în vederea dezvoltării de noi produse, transfer tehnologic, suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up.

2. POCIDIF 2021-2027 - digitalizare și instrumente financiare

Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF), va fi gestionat ca autoritate de management de Ministerul Fondurilor Europene. POCIDIF 2021-2027 ar urma să aibă un buget de 2,14 miliarde de euro, cu tot cu contribuția națională de 30%.

Aici regăsim axa prioritară 10- Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare. Cel mai probabil vor fi fonduri europene alocate unor fonduri de investiții, pentru acordarea de finanțări de capital de risc sau private equity unor startup-uri de tehnologie.

De asemenea, prin acest program se vor susține consorții de cercetare-dezvoltare-inovare din care vor face parte IMM-uri și firme mari.

Tot în acest program operațional, la axa prioritară 2, se menționează susținerea IMM-urilor în inovare de produs sau de proces, precum și training-uri tehnologice și antreprenoriale avansate.

Tot în acest program, POCIDIF, scrie și despre acordarea de „sprijin pentru inițierea de startup-uri sau firme spin-off în domeniul securității cibernetice”.

„Prin POCIDIF se va oferi sprijin prin instrumente financiare pentru întreprinderi, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă la nivel național, pe baza Evaluării ex-ante pentru instrumente financiare, care va fi elaborată, conform cerințelor Regulamentului” - se mai arată în draftul de Acord de parteneriat 2021-2027.

3. POEO 2021-2027 - fonduri pentru formare profesională, cursuri

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) are alocat un buget total de 5,77 miliarde de euro, din care 30% banii de la bugetul de stat. Acesta va veni în locul fostului POSDRU și actualului POCU, programele sociale, prin care România ia bani de la UE și îi cheltuie în special în cursuri și training-uri pentru șomeri, persoane defavorizate, tineri care nu merg la școală și nici nu au job etc. Instituțiile de stat și ONG-urile fac de regulă proiecte cu acești bani.

Ministerul Fondurilor Europene va fi autoritate de management și la POEO 2021-

2027, ca și acum, la POCU 2014-2020.

În acest program se vor regăsi și din 2021 schemele de finanțare pentru deschidere de mici afaceri: „granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenariat (de tipul start-up students)”.

Tot aici se va continua cu subvenții pentru salarii, în firme private - „stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme prin facilitarea accesului la finanțare destinat IMM-urilor și acordarea de măsuri de acompaniament pentru finanțarea beneficiilor acordate tinerilor”.

Nu vor lipsi nici banii pentru „întreprinderile sociale de inserție pentru susținerea tinerilor NEETs (care nu merg nici la școală, nici la job), prin acoperirea costurilor de calificare la locul de muncă, consiliere și orientare profesională, subvenționarea contractelor de muncă și plasarea pe piața muncii la finalul perioadei de sprijin”.

În cadrul POEO 2021-2027 se anunță și Programul „Tânăr Voluntar”, prin care se vor da granturi pentru „familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii”.

În acest program operațional vor fi bani și pentru „programe de pregătire a managerilor sau a unor măsuri de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la diversele modalități de digitalizare a activității lor (ex.: SME Digital Start Pack)”.

4. PODD 2021-2027 - proiecte de mediu

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027 va avea un buget total de 5,6 miliarde de euro, cu cei 30% de la bugetul de stat. Tot MFE va fi autoritate de management, conform draftului intermediar de Acord de parteneriat.

Aici vor fi în principal proiecte legate de protecția mediului și eficiență energetică.

5. Programul de Acvultură și Pescuit 2021-2027

Programul de Acvultură și Pescuit (PAP) 2021-2027 va avea o alocare de numai 162 milioane euro, cu tot cu cei 30% de la bugetul național. PAP va fi gestionat de Ministerul Agriculturii (ca și până acum) și va finanța și o serie de proiecte IMM, cum sunt cele din domeniul turismului agrementului de pescuit, al restaurantelor cu specific pescăresc, al crescătoriilor de pește, al procesării produselor din pește etc.

6. Tranziție justă 2021-2027

În Programul Operațional de Tranziție Justă (POTJ) se vor aloca circa 2,5 miliarde de euro, cu tot cu contribuția națională de 30%. Aici vorbim în principal de bani din Facilitatea de Tranziție Justă, prin care UE finanțează reconversia zonelor miniere, după închiderea minelor. POTJ 2021-2027 va fi gestionat de Ministerul Fondurilor Europene, ca autoritate de management, cel puțin așa cum arată acum schema.

De aici se vor da bani pentru „finanțarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și

reconversie economică”.

O axă prioritară a POTJ urmărește tranziția justă a zonelor miniere „prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și a digitalizării”.

Banii vor ajunge în 6 județe din România: Hunedoara, Gorj, Dolj, Galați, Prahova și Mureș, „care trebuie sprijinite la nivel economic și social în procesul de tranziție, având în vedere aspectele similare ce tin de economie, populație, ocupare sau aspecte de mediu”.

7. Transport 2021-2027

Programul Operațional Transport (POT) 2021-2027 va fi cel mai mare program operațional de fonduri structurale și de coeziune - circa 9 miliarde de euro, cu tot cu cei 30% de la statul român. Ministrul Transporturilor va fi autoritatea de management.

Cu acești bani ar trebui să se construiască autostrăzi, căi ferate, poduri și aeroporturi în principal.

În prezent, transporturile intră în Programul Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020, care cuprinde și partea de mediu, gestionat de Ministerul Fondurilor Europene, ca autoritate de management.

8. Sănătate 2021-2027

Programul Operațional Sănătate (POS) va avea un buget total de circa 4,2 miliarde de euro, cu tot cu contribuția națională de 30%. POS 2021-2027 va fi gestionat tot de MFE, ca autoritate de management.

Aici va intra, printre altele, construirea „celebrelor” spitale regionale, care ar fi trebuit să fie construite cu bani din Programul Operațional Regional 2014-2020 și fonduri naționale.

La nivel mai mic, și cabinetele de medicină de familie vor putea fi finanțate - ca beneficiari - din POS 2021-2027, conform draftului de program.

9. POIDS 2021-2027

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) va avea o alocare de 4,2 miliarde de euro, cu tot cu cei 30% de la bugetul național.

Programul, gestionat tot de MFE ca autoritate de management, va cuprinde în principal servicii și asistență pentru vârstnici, persoane cu dizabilități, persoane defavorizate. Practic, POIDS 2021-2027 preia o parte din actualul POCU 2014-2020 și fostul POSDRU 2007-2013.

10. Asistență tehnică 2021-2027

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT), gestionat tot de MFE, va avea o alocare totală de 258 de milioane de euro, în varianta cu 30% contribuție națională. Ca și până acum, banii vor fi folosiți pentru instruirea, pregătirea și plata suplimentară a personalului implicat în absorbția de fonduri europene pe toate celelalte programe.

2.2. Fondurile Europene alocate României în mediul rural în perioada 2021 – 2027, prin FEADR.

Încă nu avem un draft al PNS 2021-2027, continuatorul PNDR 2014-2020. Ceea ce

știm deocamdată este că România va primi prin acest program aproximativ 21 miliarde euro, din care se estimează că două treimi vor fi alocați plăților directe (PAC I) și doar o treime dezvoltării rurale (PAC II).

În schimb avem un PNDR destinat perioadei de tranziție 2021-2022.

Bugetul PNDR destinat perioadei de tranziție 2021-2022 este de aproximativ 3,26 miliarde Euro, și anume:

- Fonduri FEADR 2021-2027 CFM (Cadrul Financiar Multianual) - 2.569,10 mil. euro
- Fonduri EURI (Instrumentul de Relansare al Uniunii Europene) - 692,09 mil. euro

Conform Regulamentului de tranziție, 37% din sume trebuie alocate măsurilor de climă, mediu și bunăstare.

Distribuția pe măsuri va fi următoarea:

- sM4.1 "Investiții în exploatații agricole": 760 mil. euro pentru

componentele:

- achiziții simple și echipamente de irigații în fermă: 125,00 mil. euro
- vegetal (condiționare, procesare în fermă și marketing): 55,00 mil. euro
- zootehnic (condiționare, procesare în fermă și marketing): 55,00 mil. euro
- tineri fermieri (achiziție utilaje - vegetal și zootehnic): 75,00 mil. euro
- zootehnie (producție primară, condiționare și marketing) - NAȚIONAL: 240,00 mil. euro
- zootehnie (producție primară, condiționare și marketing) - MONTAN: 60 mil. euro
- legume (inclusiv în spații protejate) și cartofi (producție primară, condiționare și marketing): 100,00 mil. euro
- legume, cartofi (condiționare, procesare și marketing): 50,00 mil. euro
- sM4.1a "Investiții în exploatații pomicole": 122,70 mil. euro
- sM4.2 "Sprijin pentru investiții în procesarea și marketingul produselor agricole": 140,00 mil. euro
- sM4.2a "Sprijin pentru investiții în procesarea și marketingul produselor din sectorul pomicol ": 10 mil. euro
- sM4.3 „Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole” - componenta drumuri agricole: 100,66 mil. euro

- **sM6.1 "Instalare tineri fermieri": 100,00 mil. euro**
- **sM6.2 "Sprijin pentru înființarea de activități neagricole": 50,00 mil. euro**
- **sM6.3 "Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici": 87,00 mil. euro**
- **sM6.4 "Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole": 100,00 mil. euro**
- **sM9.1 "Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol": 5,00 mil. euro**
- **M10 „Agromediu și climă”: 142,00 mil. euro + 146,76 mil. euro**
- **M11 „Agricultură ecologică”: 129,63 mil. euro + 102,65 mil. euro**
- **M13 „Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice”: 660,12 mil. euro**
- **M14 „Bunăstarea animalelor”: 273,60 mil. euro**
- **sM16.4 "Sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare": 40,00 mil. euro**
- **sM16.4a "Sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare"- pomicultură. 10,00 mil. euro**
- **sM17.1 "Prime pentru asigurarea culturilor animalelor și a plantelor": 20,00 mil. euro**
- **M19.1 „Sprijin pregătitor pentru dezvoltarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (viitoare)": 5,00 mil. euro**
- **M19.2 "Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală": 100 mil. euro**
- **M19.4 „Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare GAL-uri ”: 23,00 mil. euro.**

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE 2021-2027

CAPITOLUL III: POZIȚIA GEOGRAFICĂ ȘI IMPORTANȚA REGIONALĂ

Comuna Cernești este situată în Nord - Vestul Depresiunii Transilvaniei, în județul Maramureș, la 30 km distanță de Baia Mare, reședința de județ. Județul Maramureș, și implicit comuna Cernești, face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest din România, alături de județele Satu Mare, Sălaj, Bistrița - Năsăud, Bihor și Cluj. De asemenea, în aprilie 2012, Cerneștiul, alături de alte două comune, s-a alăturat celor 15 localități care făceau deja parte din Sistemul Urban Baia Mare, acest lucru făcând posibilă existența zonei Metropolitane Baia Mare.

Comuna Cernești este formată din 7 localități, dintre care reședința de comună, satul Cernești, este localitate de rang IV, conform PATN - secțiunea a IV-a, iar celelalte sate (Brebeni, Ciocotiș, Fânațe, Izvoarele, Măgureni și Trestia) sunt localități rurale de rang V.

Localizarea Comunei Cernești

Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Maramureș

Conform împărțirii teritoriului pe „țări”, specifică zonei Maramureșului, comuna Cernești face parte din Țara Chioarului și este așezată chiar la punctul de intersecție al acesteia cu Țara Lăpușului și cu Zona Băii Mari, fiind, astfel, un punct de întretăiere al culturii și al tradițiilor locale.

Până în 2004 Țara Chioarului a funcționat fără un centru urban polarizator, rolul central fiind deținut de localitatea Șomcuta Mare ca și centru supracomunal, iar din 2004 aceasta a devenit oraș. Distanța dintre reședința comunei Cernești și orașul Șomcuta Mare este însă relativ mare, respectiv 26,5 km, utilizând DN 18B, DJ 182C și DJ 182B, mai ales în condițiile în care localitatea Cernești se află pe DN 18B Târgu Lăpuș - Baia Mare, la o distanță de 14 km de Târgu Lăpuș. Acesta din urmă este, așadar, cel mai apropiat oraș și devine, astfel, destinația preferată de localnici pentru deplasările în scop economic (locuri de muncă, comercializarea produselor etc.), social (învățământ liceal, asistență medicală specializată etc.) sau recreativ.

La nivelul comunei, rolul polarizator îl are localitatea de reședință, Cernești, în care se regăsesc instituțiile administrative locale și instituțiile principale de învățământ și de îngrijire a sănătății.

Prima atestare documentară a satului Cernești a fost în 1424, sub denumirea de Charnakapolnek (Coriolan Suciu, Dicționar istoric al localităților din Transilvania, Vol. I, Editura Academiei, București, 1968, p. 133), însă datele istorice sunt rare pentru feudalismul timpuriu din Transilvania, astfel că nu se poate stabili cu exactitate data apariției localității. Pe de altă parte, cercetările arheologice din zonă, ca cele de la Vad, Făurești, Copalnic Mănăstur și Lăpuș, au scos la iveală urme ale vieții materiale din perioada epocii fierului, nefiind exclus ca și pe meleagurile Cerneștiului să existe așezări foarte vechi încă nedescoperite. Cercetările arheologice de suprafață întreprinse la Trestia (sat aparținător al comunei) - zona Grădini - de către M. Roșka în 1942 și de către Bobâna în 2009, au scos la iveală urme de locuire și materiale arheologice (obiecte din calcedonie, ateliere de prelucrare) ce dovedesc prezența omului aici încă din paleolitic și neolitic.

Denumirea localității Cernești provine de la cuvântul slavon „cerne”, care înseamnă „apă neagră noroioasă” (Jozsef Kadar, Monografia Comitatului Solnoc - Dăbâca. Istoricul detaliat al comunelor din comitat, Dej, 1900 - 1905), de la un izvor cu apă minerală din zonă care în perioadele cu ploi abundente cară la vale mâl negru. Până în 1854 scriptele înregistrează 18 variații ale denumirii localității Cernești, majoritatea cu rezonanță maghiară. Potrivit istoricului Ștefan Pascu, în lucrarea Voievodatul Transilvaniei (1989), dese schimbări de denumiri se datorează faptului că oficialitatea maghiară fie traducea corect sau „după părere” numele vechi românești, slave sau germane în maghiară, fie le derivau după numele întemeietorului, al beneficiarului unei danii sau după o apă sau o particularitate fizico - geografică. În asemenea cazuri vechiul nume se uita, altul îi lua locul și de multe ori identitatea localităților era greu de stabilit.

Satul Ciocotiș, în prezent, cel mai mare sat al comunei Cernești după numărul de locuitori și care se află la o distanță de 7 km de drumul național și de la localitatea de reședință pe direcția Nord - Est, a fost atestat documentar pentru prima dată în 1566 sub denumirea de Batizfalva, posibil după numele celui care îl stăpânea sau datorită faptului că primii locuitori au venit din Botiza. În 1591 denumirea este schimbată în Chyokottes, iar în 1603 apare ca Czokottys, nume

care ar proveni de la ocupația principală a locuitorilor, respectiv creșterea animalelor și mai ales a păsărilor (kokos = cocoș), denumirile ulterioare fiind variații și derivate de la această temă. La atestarea documentară se precizează faptul că satul avea 15 case locuite și 3 case pustii, ceea ce ne duce cu gândul că acesta era mult mai vechi, dacă existau deja case abandonate, iar traiul în zonă nu era tocmai ușor.

Un alt sat cu atestare documentară veche este satul Trestia, care a fost întemeiat în perioada 1567 - 1603 de către fii voievodului Theodorus Botha de Cernești, Mihail voievodul și fratele acestuia Martin Botha. În anul 1603 satul purta numele de Pagus Kotelesmezeo, în 1609 numele de Koeteles Meszzeo, pentru ca prima denumire românească să fie înregistrată în scripte în 1733, sub forma Trestia, revenind ulterior la denumirile maghiare. Denumirea localității provine de la cuvântul slav trst care înseamnă trestie.

Potrivit istoricilor, satele comunei Cernești sunt sate românești, marea majoritate a locuitorilor înregistrați de-a lungul timpului fiind români, și doar o foarte mică parte fiind maghiari, rromi sau evrei.

Populația maghiară a fost înregistrată pentru prima dată în satele din Cernești în 1715, iar evreii au apărut în Chioar la sfârșitul secolului XVIII - începutul secolului XIX, fiind fierbători de țuică sau arendași, iar oamenii ținutului privindu-i cu neîncredere, mai ales din cauza problemelor pe care cămătăria practică de aceștia le cauza locuitorilor (Maria Szentgyorgyi, Societatea Ținutului Chioar, Budapesta, 1972).

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE 2021-2027

CAPITOLUL IV: OBICEIURI ȘI TRADIȚII LOCALE

Din punct de vedere cultural Comuna Cernești face parte din zona etnografică Chioar, zonă cu o bogată tradiție etnografică, care se remarcă prin originalitate și vitalitate, dar și prin vigoarea cu care încă se păstrează în zonele rurale. Astfel, în satele maramureșene de astăzi putem încă întâlni numeroase elemente de cultură arhaică, care evocă parcă vremuri de mult apuse.

Gospodăria tradițională autentică, portul popular încă utilizat în zilele de sărbătoare, organizarea vieții pastorale, folclorul, interpretarea specifică a strigăturilor, jocul tropotit, obiceiurile care încă mai păstrează ceva din naivitatea și din puritatea rituală a începuturilor, toate sunt mărturii grăitoare ale culturii tradiționale vii din Maramureș și din Țara Chioarului.

Port popular de fete, din Țara Chioarului.

Port popular de feciori, din Țara Chioarului

Spațiul rural rămâne leagăn al culturii tradiționale, oamenii păstrând încă obiceiuri pastorale ancestrale, legate de evenimente de peste an sau de evenimente speciale din viața omului (naștere, nuntă, înmormântare). Anul începe cu tradițiile de „Anul Nou” și de Sfântul Vasile, când cetele de colindători umblă prin satele din Comuna Cernești pentru a ura gospodarilor belșug și un an nou bun. Jocul Caprei, Plugușorul și urăturile străvechi, au loc de cinste între tradițiile de începutul anului, intrate în obiceiul locului. În vremea aceasta mai ales tinerii organizați în cete umblă din casă în casă, purtând costume specifice și fiind primiți cu bucurie de gospodari în casele lor. De Florii, Paști și Rusalii, sărbători, de această dată, religioase, mare parte a credincioșilor care participă la sfintele slujbe, merg la biserică îmbrăcați în frumoasele costume populare tradiționale. În duminicile de rând de peste an, multe dintre familiile din comuna Cernești organizează mese de pomenire a celor dispăruți, aceste obiceiuri fiind legate de cultul morților. Sărbătoarea pascală este, de asemenea, momentul din an când se roșesc ouă, care apoi se ciocnesc sau se dăruiesc cunoscuților sau oamenilor nevoiași. Anul se încheie cu sărbătoarea Crăciunului și cu tradiția colindatului care este de o frumusețe remarcabilă și care se păstrează vie în toate satele din comuna noastră. În această perioadă trupele de colindători umblă în sat pentru a vesti nașterea lui Isus Hristos, interpretând colinde și ritualuri precum Steaua și Viflaimul. Lumina stă aprinsă toată noaptea de Crăciun și nici o casă nu rămâne necolindată.

În satul Măgureni obiceiurile și datinile sărbătorilor de iarnă se păstrează cel mai bine și în totalitate. Începând din seara de ajun cete de colindătorii, irozi și stelari încep colindul. Prima dată toți merg la biserică din sat, unde participă toți la slujba vecerniei. După terminare aslujbei, toți colindătorii colindă prima dată în sfânta biserică, pe urmă pornesc prin sat. Mai întâi pun copiii care umblă cu steaua și cu irodul. După ei pornesc cu colindul cete de copii cărora li se zice „Străișerii de Noapte”. Feciorii „Holtei” și fetele se adună în centrul satului, formând cete de colindători și pornesc cu colinda în tot satul până în zorii zilei de Crăciun.

Adulții, însurați încep și ei colindul după holtei. Ei colindă mai întâi preotul din sat la casa parohială, continuând colinda de la unii la alții, până în zori de zi.

În ziua de Crăciun dimineața, încep a colinda copii micuți, „Ptezarii” cum li spune în această zonă. După liturghia din Ziua de Crăciun, atât însurați cât și holtei, continuă colindatul până inclusive atreia zi de Crăciun. Rudeniile se colindă chiar până după Bobotează.

Corul Ansamblului „Măgura Cernești”, în concert la Sala Radio București.

© NRadiGLEA

Țara Chioarului, este o entitate spirituală în care oamenii au aceeași imagine despre lumea din afară, aceleași norme în relațiile dintre ei ca și în trecuturile străvechi. Ritualurile tradiționale care marchează „marea trecere” respectiv: naștere, nuntă, fântăție, cătănie, moarte, deși păstrează în mare parte autenticitatea, dar în condițiile lumii moderne au început să sufere modificări majore chiar în esența lor, riscând să fie golite de conținut. Prin urmare trebuie să revenim asupra acestor obiceiuri pentru că sunt lucrurile care ne deosebesc de celelalte nații și țin de identificarea noastră ca popor și avem datoria de a căuta pe „păstrătorii tezaurelor folclorice” pentru a ne reconstitui identitatea și a reînființa după cum spunea Grigore Leșe „acea universitate a satului pe care astăzi din păcate nu o mai avem”.

Tradițiile, obiceiurile, portul popular și folclorul sunt comori inestimabile, care definesc un popor, făcându-l unic, statornic și nemuritor. Importanța cunoașterii valorilor identitare capitale, la nivel individual, comunitar și național, este fundamentală pentru înțelegerea și consacrarea locului lor în lume, deoarece acestea sunt valorile care ne definesc ca națiune și popor. Fără tradițiile și obiceiurile noastre, globalizarea și tehnologia, care se dezvoltă într-un ritm alert, cu toate aceste modernisme, o să ne desfințeze ca națiune și popor. De aceea noi cei din mediul rural, trebuie să facem tot posibilul, să reînviem, și să transmitem mai departe, tradițiile și obiceiurile noastre strămoșești. Aceste nestemate ale țăranului român, sunt izvorâte din experiență și înțelepciune de viață, din bucurie sau durere, din năzuințele și dorurile românului, din setea de liniște sau din dragostea pentru frumos, elementele de cultură și tradițiile populare transmit valori și creează punți de legătură între generații.

De aceea în această perioadă, 2022-2027, trebuie să dotăm infrastructura din domeniul cultural, cu un muzeu al țăranului roman, cerneștean. La început cu o gospodărie țărănească, unde să se poată desfășura activitățile, care le avem în patrimonial imaterial al comunei noastre.

CAPITOLUL V PATRIMONIUL NATURAL

Comuna Cernești este așezată în unitatea de relief denumită Depresiunea Copalnicului, care face parte din Depresiunea Transilvaniei, iar teritoriul de Nord al comunei urcă pe pantele montane aparținând Mușilor Lăpușului. Astfel, pe teritoriul comunei se găsesc toate formele de relief, de la câmpie joasă, în văile Bloajei și ale Brebului, și până la treapta munților înalți, cu altitudini de peste 1.400 de metri, situați în Nordul comunei. Teritoriul comunei este preponderent de deal și de munte, aproximativ jumătate din teritoriu fiind reprezentat de dealuri, având altitudini între 350 și 700 de metri, restul teritoriului fiind împărțit între zona de câmpie din centrul comunei, care se suprapune parțial peste văile Bloajei și ale Brebului, și treapta munților (700 - 1.000 metri), munților (1.000 - 1.400 metri) și munților înalți (peste 1.400 metri) din jumătate Nord -Estică a comunei, dar și din Sudul extrem cu masivul Preluca.

Relieful Comunei Cernești

Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Maramureș

În ceea ce privește rețeaua hidrografică a Comunei Cernești este de remarcat că apele curgătoare din unitatea administrativ - teritorială Cernești aparțin bazinului hidrografic Someș, iar rețeaua hidrografică a comunei Cernești este reprezentată de râul Bloaja, care străbate comună de la Nord la Sud, împreună cu afluenții săi. Acesta are o lungime de 21,2 kilometri între cursul superior (la Nord de satul Izvoarele) și Vestul localității Cernești, fiind un râu permanent, cu debit relativ constant pe parcursul anului, cu excepția creșterilor de debite din perioada de topire a zăpezilor, primăvara, și din perioada ploilor

abundente, toamna. Bloaja izvorăște din Munții Țibleșului și se varsă în râul Căvnic, pe teritoriul comunei Copalnic Mănăstur.

IZVORUL RÂULUI BLOAJA

CAPITOLUL VI DATE SOCIO – DEMOGRAFICE ȘI INFRASTRUCTURA COMUNEI CERNEȘTI

În conformitate cu datele furnizate de Institutul Național de Statistică, comuna Cernești avea la 1 ianuarie 2012 un număr de 3.653 de locuitori, reprezentând 1,8% din populația rurală a județului Maramureș și 0,7% din populația totală. Astfel, comuna se află pe locul 34 între unitățile administrativ - teritoriale ale județului, fiind în același timp a douăzeci și doua comună a județului după numărul de locuitori. În același timp, conform rezultatelor definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor din octombrie 2011, populația totală a comunei a fost de 3.363 locuitori, în timp ce rezultatele preliminare înaintau un număr total de 3.686 de locuitori. Diferențele între cele trei valori sunt generate de diferența de metodologie de culegere și procesare statistică a datelor, dar și de momentul diferit de culegere a datelor.

Populația stabilă din județul Maramureș și din Comuna Cernești la 1 ianuarie 2012

Urban:
306.159 locuitori

Rural:
202.614 locuitori

Comuna Cernești:
3.653 locuitori

Sursa: Institutul Național de Statistică

1. Infrastructura de transport

Județul Maramureș ocupă locul patru în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord - Vest în ceea ce privește lungimea totală a drumurilor publice și locul cinci în ceea ce privește lungimea drumurilor naționale, însă acestea se găsesc în diferite stări, de la recent reabilitate și foarte bune, până la stadii avansate de degradare. Comuna Cernești este străbătută de Drumul Național 18B care reprezintă calea principală de acces de interes județean și care asigură legătura dintre Baia Mare, Târgu Lăpuș și limita județului Cluj, adică dintre județele Cluj și Maramureș, traversând satele Cernești și Copalnic Mănăstur. Așezarea pe acest drum național i-a adus avantaje în ceea ce privește dezvoltarea localității și i-a facilitat accesul la zonele urbane, comuna aflându-se la o distanță de 30 km de orașul Baia Mare, reședința județului și la 14 km de Târgu Lăpuș.

Legătura satului reședință de comună cu celelalte sate componente, se realizează prin drumuri comunale care acced din DN 18B astfel:

DC 32 pe ruta Cernești – Fânațe – Ciocotiș - Izvoarele

DC 33 pe ruta Ciocotiș – Trestia

DC 34 pe ruta Cernești – Brebeni
DC 35 pe ruta Ciocotiș - Dumbrava
DC 41 pe ruta DN 18B – Măgureni
DC 52 situat în intravilanul satului Măgureni

Datorită faptului că drumul comunal DC 32 pe ruta Cernești – Fânațe – Ciocotiș – Izvoarele se prezintă într-o stare avansată de degradare pe raza localității Ciocotiș, actualmente este demarat un proiect de reabilitare și modernizare al acestui tronson de drum.

O altă mare carență pe care o regăsim la nivel de infrastructură rutieră în Comuna Cernești o reprezintă lipsa legăturii dintre DC 32 Ciocotiș – Izvoarele și Drumul Județean DJ 109 F Strâmbu Băiuț – Cavnic. Deși distanța între acestea este de 3-5 km în acest moment nu există o rută practicabilă de tranzit în această zonă dar deschiderea acestei zone mirifice este în curs de analiză, avându-se în vedere realizarea unei căi de acces care să facă legătura între DC 32 Ciocotiș – Izvoarele și Drumul Județean DJ 109 F Strâmbu Băiuț – Cavnic. Beneficiile care ar rezulta din realizarea acestui proiect nu ar fi de neglijat deoarece ar oferi vizibilitate zonei turistice Valea Bloaja și totodată ar atrage un număr mare de turiști în Comuna Cernești, valorificându-se astfel potențialul turistic existent.

Din punct de vedere al infrastructurii feroviare este de precizat că unitatea administrativ teritorială Comuna Cernești nu are acces la transportul feroviar, totuși, anterior anului 1970 în comuna Cernești a existat o cale ferată îngustă care asigura transportul în activitatea de exploatare a lemnului și transportul materialelor și persoanelor, traversând comuna Cernești.

2 Infrastructura educațională

Învățământul are o importanță fundamentală în orice comunitate fiind unul dintre factorii determinanți ai dezvoltării acesteia pe toate planurile. Datorită contextului istoric, începuturile învățământului din Transilvania sunt legate de biserică, în secolele XV - XVIII școlile funcționând pe lângă mănăstiri și biserici. Începând cu anul 1848 au fost înregistrate evoluții spectaculoase în acest domeniu, dezvoltarea învățământului confesional permițându-le românilor din Transilvania să înființeze școli încă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Așadar, în anul 1850 apare și în comuna Cernești, prin munca voluntară a sătenilor, prima școală în care învățau copiii din Cernești, Brebeni, Măgureni, primul obiect de studiu fiind religia.

În prezent, comuna Cernești are un număr de trei școli și patru grădinițe, după cum urmează:

Școala Gimnazială Cernești
Structura Școala Gimnazială Ciocotiș
Structura Școala Gimnazială Trestia
Grădinița Cernești
Grădinița Ciocotiș
Grădinița Trestia
Grădinița Fânațe

3 Infrastructura de sănătate publică

Infrastructura de sănătate publică din comuna Cernești este reprezentată de două cabinete medicale în satele Cernești și Ciocotiș și două farmacii, ce deservește toate cele opt localități componente ale comunei. Personalul medical este reprezentat de doi medici de familie și două asistente medicale, farmaciști și asistenți de farmacie.

4 Infrastructura culturală

La nivelul Comunei Cernești infrastructura culturală este redată de: Căminul Cultural din satul Cernești, Biblioteca Comunală din localitatea Cernești, Monumentul Eroilor din Cernești sau Parcul de sculptură al Muzeului Florean din Cernești. Un punct de referință și o atracție din punct de vedere turistic este reprezentat de Parcul de sculptură din Cernești, care aparține Muzeului Florean din Baia Mare, primul și singurul muzeu privat din România care promovează arta monumentală contemporană. Acest muzeu a fost înființat în anul 1997, ca urmare a inițiativei private a omului de afaceri Victor Florean (proprietar al unei firme de exploatare și procesare a marmurei), la care s-a adăugat și viziunea sculptorului Mircea Bochiș.

Capitolul VII: ECONOMIA LOCALĂ

1) Autoritățile administrației publice locale încurajează și susțin, prin măsuri ce țin de competența lor, dezvoltarea și modernizarea agriculturii, a zootehniei, a serviciilor și comerțului, a turismului și a tuturor activităților economice care aduc beneficii familiilor, agenților economici și comunității. Ele asigură egalitate de șanse, tratament nediscriminatoriu pentru toți întreprinzătorii care îndeplinesc condițiile legale și normele U.E. de a investi și a desfășura activități economice în comuna Cernești.

2) Activitățile economice locale s-au dezvoltat în concordanță cu potențialul și resursele locale. Datorită pășunilor întinse din zonă, predomină creșterea ovinelor, bovinelor și cabalinelor, dar și a porcinelor. Zona dispune de numeroase păduri de stejar și fag, având peisaje de o rară frumusețe. În această zonă deluroasă cu climă blândă, pomicultura a cunoscut o mare înflorire încă din feudalism. Pomii fructiferi cultivați în zonă sunt: prunul, mărul, părul, cireșul. Pe suprafețe mai mici se cultivă: vișini, gutui, piersici, caiși, nuci. În ultimii ani au apărut pensiuni turistice, foarte cochete, oferind turiștilor tot confortul.

3.) În Comuna Cernești se desfășoară următoarele activități economice cu personalitate juridică, precum și alte activități de subzistență:

a). Prelucrarea laptelui și fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor ecologice de o mare calitate.

b).Tâmlărie PVC

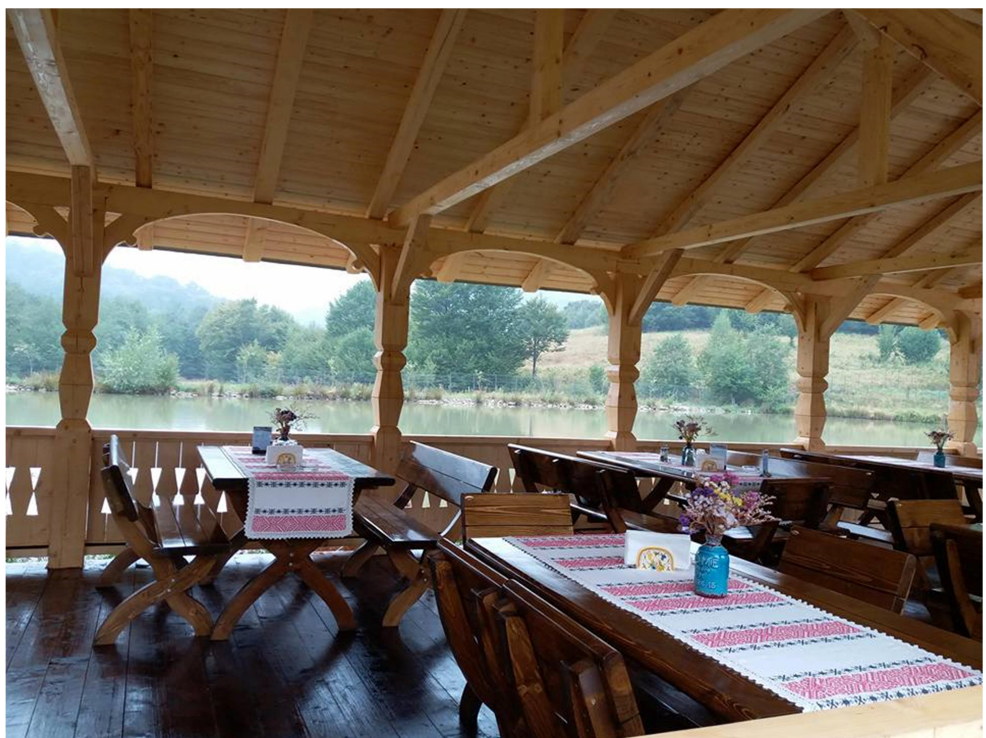

c). Transport personae

d). Păstrăvărie

Păstrăvăria Bloaja

e). Sere de legume ecologice mai mici (afacere de familie), dar avem și cea mai mare și mai modernă seră de legume ecologice din județ.

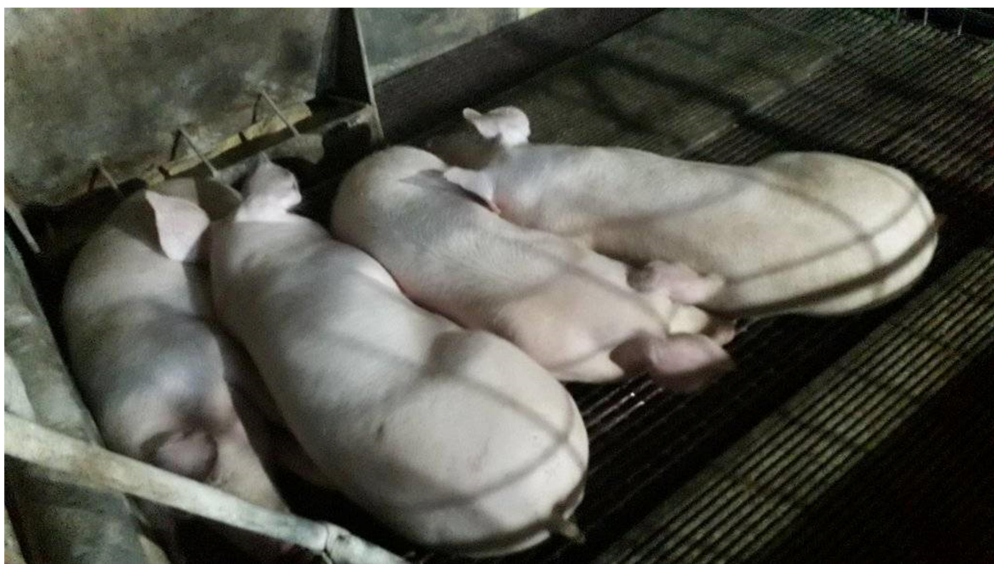
f) Exploatații agricole

Exploatații agricole de subzistență

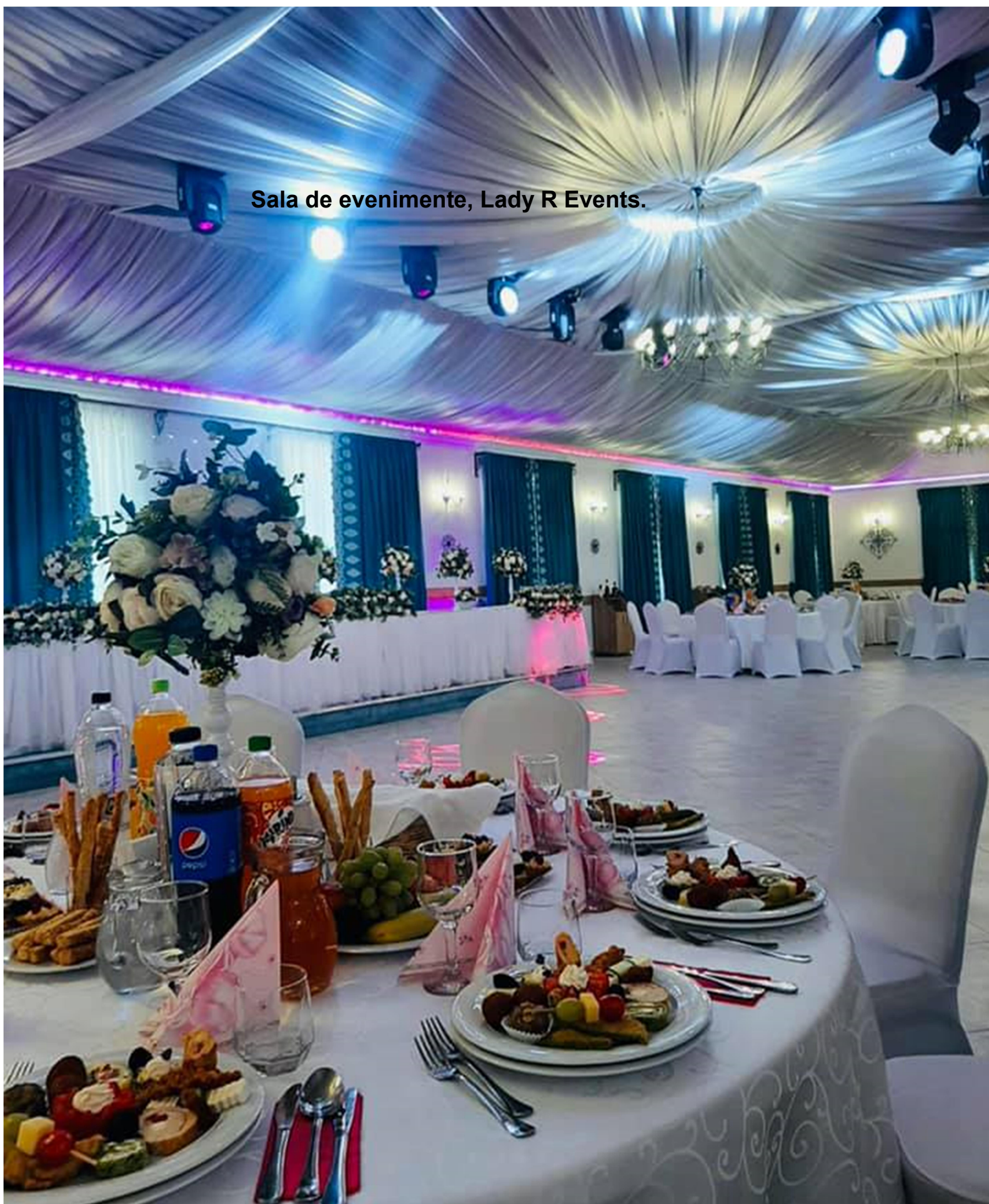

g). Ferme pentru creșterea animalelor

h). Activități comerciale

Sala de evenimente, Lady R Events.

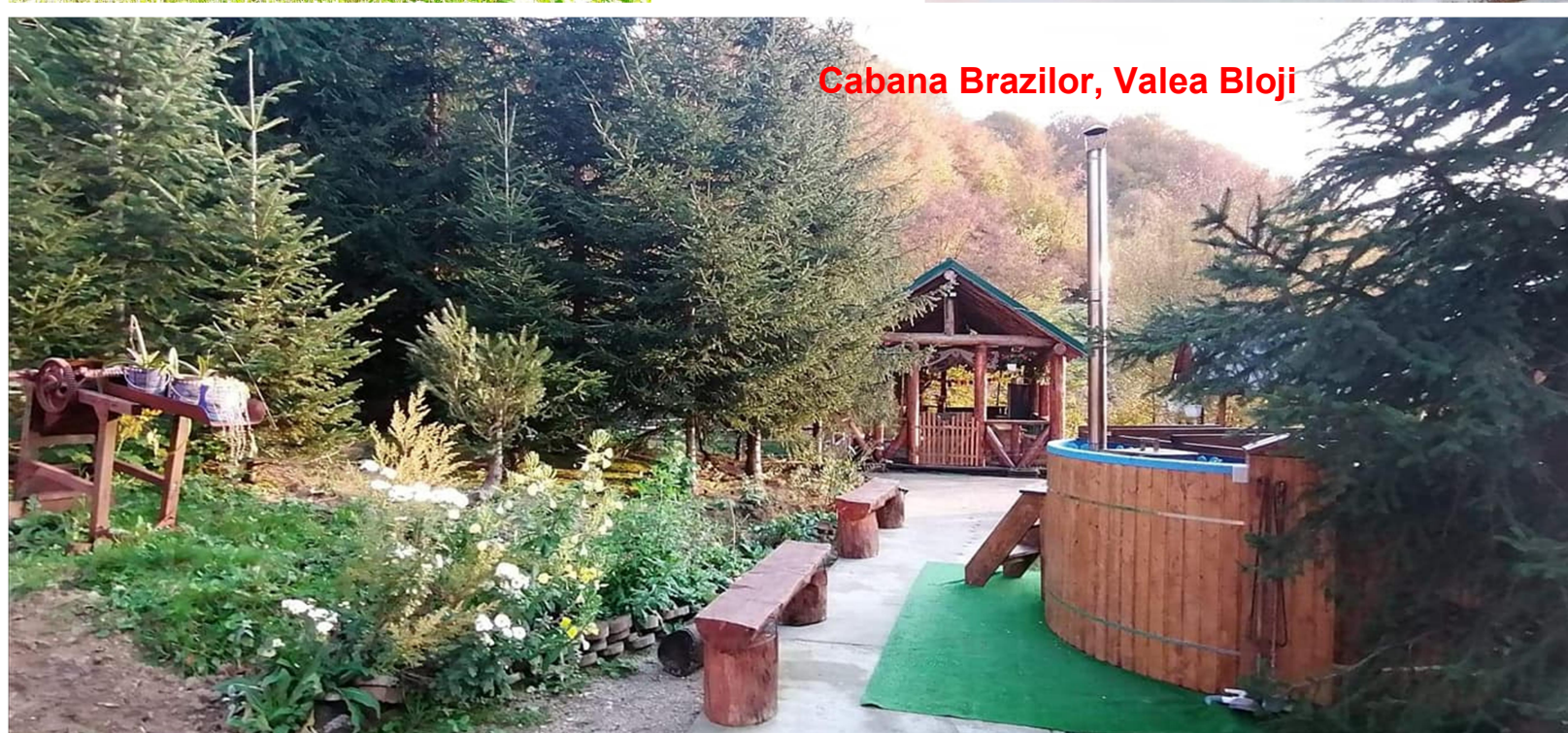
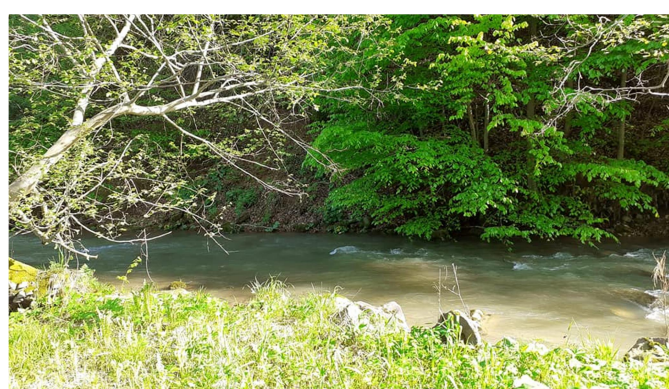
i). Exploatarea în carieră de piatră.

j). Exploatații apicole

k). Turism, pensiuni.

I). Prelucrare finită a lemnului, tâmplărie

4.) Căile de comunicație care străbat comuna Cernești sunt: rutiere
Comuna Cernești e străbătută de DN 18 B, acesta asigurând legătura cu municipiul Baia mare și municipiul Târgu Lăpuș. Localitatea e străbătută de o rețea de drumuri de interes local în lungime de 50 km aparținând domeniului public al comunei.

CAPITOLUL VIII: PRINCIPALELE PROBLEME, CARE PRIVESC DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ, SĂNĂTATEA, EDUCAȚIA ȘI VIAȚA CULTURALĂ A COMUNEI CERNEȘTI.

Principalele problemele majore ale acestei comune în domeniul dezvoltării economice sunt: lipsa locurilor de muncă, numărul redus al agenților economici, lipsa posibilității de valorificare a animalelor și a celorlalte posibilități de valorificare în general.

Într-o proporție mai mică au mai fost identificate și alte lipsuri ale comunei: lipsa infrastructurii agricole, lipsa canalizării și a apei potabile în unele zone, neimplicarea tinerilor în dezvoltarea comunității, poluarea apelor, terenurile greu de lucrat, neexploatarea potențialului turistic, dificultăți în promovarea tradițiilor.

Problemele din domeniul educației în comuna Cernești sunt dezinteresul elevilor pentru școală, neimplicarea activă a părinților în educația copiilor și lipsa terenurilor de sport din jurul școlilor, numai în localitatea Cernești este teren de sport lângă școală.

În ciuda avantajelor pe care le prezintă comuna, din punct de vedere educațional, problemele identificate în acest domeniu pot duce, pe termen lung la deteriorarea nivelului de educație (definițarea grădinițelor și a școlilor), lipsa creșelor descurajând natalitatea, familiile preferând să se mute în localități unde pot beneficia de astfel de servicii.

Cele mai mari probleme identificate în domeniul vieții culturale din comuna Cernești sunt: lipsa fondurilor destinate activităților culturale, dar și a Căminelor Culturale în fiecare sat, lipsa evenimentelor culturale majore, dar și lipsa unui muzeu al culturii tradiționale.

Principalele probleme cu care se confruntă tinerii din comuna Cernești sunt: lipsa locurilor de muncă, lipsa unor locuri de recreere și de petrecere a timpului liber, nivelul scăzut al veniturilor în comună, dar și veniturile mici obținute din

practicarea agriculturii de subzistență. De asemenea, problemele din sistemul educațional, lipsa terenurilor de sport în fiecare sat care să faciliteze petrecerea timpului liber într-un mod constructiv și lipsa bunelor maniere în rândul tinerilor sunt identificate ca și elemente care afectează buna dezvoltare a generației tinere.

Problemele majore ale vârstnicilor din comuna Cernești sunt cauzate de: pensiile mici, veniturile mici obținute din agricultură, inexistența unui centru de zi sau a unui club de socializare, singurătatea accentuată de plecarea copiilor în străinătate sau problemele de sănătate pentru care ar fi nevoie de un centru de îngrijire sau de înființarea unei baze de tratament în zonă, având în vedere potențialul pe care îl are comuna în această privință.

În ceea ce privește aspectele vieții, elementele ce necesită îmbunătățire sunt: crearea locurilor de muncă, sfera socio - culturală, schimbarea mentalității, stimularea activității economice, atragerea investițiilor, organizarea unor depozite sau a unui centru de achiziții pentru valorificarea produselor obținute în gospodărie și îmbunătățirea curățeniei la nivelul comunei.

În urma rezultatelor obținute privind principalele probleme, respectiv aspectele necesare a fi îmbunătățite în comuna Cernești, putem trage concluzia că cea mai gravă problemă a acestei comune, este starea precară a infrastructurii, urmată de lipsa locurilor de muncă și de lipsa fondurilor pentru investiții. Pe de altă parte, cele mai importante avantaje ale comunei Cernești, sunt potențialul agricol al comunei, zona în care este amplasată localitatea, dar și clima favorabilă de care beneficiază populația comunei. Așadar, pe baza celor spuse mai sus, considerăm că rezolvarea problemelor principale, care sunt în special starea precară a infrastructurii și lipsa fondurilor pentru investiții, ar aduce un plus comunei și ar transforma avantajele pe care aceasta le prezintă în oportunități de dezvoltare economică. În acest mod, exploatarea și dezvoltarea potențialului agricol și atragerea unui număr mai mare de turiști în zonă, ar duce

la o cerere mai mare de forță de muncă în domeniul alimentar, dar și al turismului și agroturismului, la o creștere a numărului locurilor de muncă, rezolvându-se astfel încă una din problemele majore identificate. În acest sens, rezolvând o problemă și punând accent pe avantajele comunei, vor fi soluționate alte probleme.

În concluzie, rezolvarea unor probleme importante cu care se confruntă în prezent comuna (restaurarea infrastructurii, dezvoltarea agriculturii și a turismului local și specializarea tinerilor în aceste domenii, precum și păstrarea tradițiilor), pot contribui la valorificarea potențialului comunei.

Potențialul se referă la amplasarea zonală, valorificarea resurselor naturale și a obiectivelor turistice deja existente, prin atragerea unui număr mai mare de turiști și a unor investitori sau fonduri financiare, cu scopul de a dezvolta comuna, nu doar din punct de vedere economic, ci și socio - cultural și educațional. Transformarea acestor avantaje enumerate în oportunități ar conduce la rezolvarea altor probleme majore ale comunei (crearea de locuri de muncă pentru tineri, aceștia fiind astfel motivați să nu părăsească comuna și să-și întemeieze familii aici), ceea ce ar însemna o cerere mai mare de creșe, grădinițe, școli, dispensare amenajate, crescând nivelul educațional și al sănătății populației. În urma analizei problemelor comunei Cernești, recomandarea constă în rezolvarea problemelor majore ale localității. Odată rezolvate, acestea stimulează valorificarea avantajelor existente, lucru care duce la soluționarea problemelor de importanță medie și redusă. Rezolvarea problemelor menționate în analiză creează premisele unei dezvoltări socio - economice în comuna Cernești

În următorii 7 ani comuna Cernestî va deveni un spatiu emblematic al dezvoltării rurale în Maramures și în România, cu o economie dinamica prietenoasa cu mediul, bazata pe valorificarea resurselor agro-bio și turistice locale, cu o societate incluziva care să ofere conditii de viața decente și șanse la dezvoltare tuturor categoriilor de cetățeni, și un habitat la standarde europene care să păstreze amprenta specifică locală. Comuna Cernesti va deveni o comuna reper pentru managementul dezvoltării durabile, un loc ideal pentru a trai și pentru a investi. În următorii șapte ani, corespunzători programării financiare europene 2020 – 2027, autoritățile publice locale și partenerii lor trebuie să își canalizeze energia și resursele pentru atingerea următoarelor obiective generale:

- Îmbunătățirea accesului populației la servicii socio-culturale moderne și adaptate nevoilor locale.
- Valorificarea potențialului economic al comunei prin susținerea dezvoltării sustenabile a inițiativei locale și atragerea de noi investiții și investitori.
- Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei prin dezvoltarea infrastructurii publice eficiente și prin creșterea calității mediului înconjurător.
- Obiective strategice pentru a atinge obiectivele generale, autoritățile publice locale și partenerii lor vor urmări următoarele obiective sectoriale:
 1. Sprijinirea dezvoltării armonioase a societății cernestene prin adoptarea de măsuri adaptate specificului local,
 2. Creșterea calității vieții pentru toți locuitorii comunei și sprijinirea categoriilor defavorizate sau cu risc de excluziune.
 3. Apropierea autorităților publice locale față de cetățeni.
 4. Dezvoltarea economică durabilă a comunei prin valorificarea resurselor și potențialului local.
 5. Stimularea inițiativelor economice private pentru dezvoltarea economică sustenabilă a comunei.
 6. Dezvoltarea infrastructurii comunei și rezolvarea disfuncționalităților actuale prin achiziționarea de utilaje și echipamente necesare pentru a intervenii la nivelul infrastructurii de drumuri comunale, străzi și drumuri agricole.

7. Dezvoltarea infrastructurii de agrement și conservarea naturii în comună.

Pentru a aduce la nivelul pe care ni-l dorim Comuna Cernești, actuala conducere și-a propus să intervină având în vedere următoarele proiecte:

- 1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere la nivelul Comunei Cernești. Atât rețeaua de drumuri comunale cât și rețeaua de drumuri agricole necesită lucrări de modernizare și reabilitare. De aceea, pentru a le asigura cetățenilor condiții optime pentru a circula pe drumurile publice ne propunem să modernizăm atât drumurile comunale, drumurile forestiere cât și drumurile agricole, aceasta din urmă prezentând o mare importanță pentru o comunitate în care mulți locuitori sunt angrenați în activități agricole.**
- 2. Cadastrarea integrală a întregului teritoriu al Comunei Cernești, atât a intravilanului cât și a extravilanului comunei.**
- 3. Digitalizarea instituției publice Comuna Cernești – guvernarea digitală constă în utilizarea noilor tehnologii de comunicare în administrația publică, principalul scop în acest sens fiind eficientizarea administrației publice locale și oferirea către cetățenii Comunei Cernești de servicii publice de calitate. Miza acestui obiectiv îl reprezintă eliminarea blocajelor pe care birocrăția le pune în fața cetățeanului, oferind totodată un grad mai mare de confort. De asemenea, recuperarea decalajelor față de celelalte state membre UE în ceea ce privește digitalizarea administrației publice trebuie să reprezinte un obiectiv important. Pentru a concretiza intenția de a trece în mediul online, Programul Național de Redresare și Reziliență, (PNRR), reprezintă o șansă majoră deoarece digitalizarea e unul din pilonii principali în acest program de finanțare.**
- 4. Înființarea unei rețele integrate de apă și canalizare reprezintă un alt proiect marcant pe care actuala administrație a Comunei Cernești și-l propune să-l realizeze. Pentru materializarea acestui proiect, s-a depus o cerere de finanțare pe programul de finanțare *Anghel Saligny*, și anume *Înființare sistem de alimentare cu apă și sistem de canalizare a apelor uzate menajere inclusiv stație de epurare, în Comuna Cernești, județul Maramureș*. Totodată, pentru acest proiect definitiv pentru Comuna**

Cernești se va solicita finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență și prin AFM.

- 5. Creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor locale. Pentru a demonstra faptul că este o instituție publică guvernată de criteriul eficienței, Comuna Cernești își propune să îmbunătățească gradul de colectare a impozitelor și taxelor.**
- 6. Eficientizarea modului în care se realizează colectarea deșeurilor la nivelul Comunei Cernești și integrarea în mod complet a tuturor localităților Comunei Cernești în circuitul de colectare a deșeurilor.**
- 7. Demararea unor acțiuni de împădurire la nivelul Comunei Cernești și totodată realizarea unor acțiuni de ecologizare în unele zone ale Comunei Cernești.**
- 8. Susținerea mediului educațional o reprezintă un alt obiectiv fundamental al Comunei Cernești, în acest sens fiind demarate deja unele proiecte menite să modernizeze școlilele pe care le regăsim în UAT Cernești.**
- 9. Îmbunătățirea infrastructurii culturale prin realizarea de așezăminte culturale. La începutul anului 2022, la nivelul Comunei Cernești se află în execuție Așezământul Cultural din localitatea Măgureni în timp ce așezământul cultural din localitatea Ciocotiș se află în procedura de licitație la Compania Națională de Investiții, (CNI). Așezământul cultural din localitatea Brebeni este un alt obiectiv avut în vedere și acesta se va realiza prin schimbarea destinației a fostei școli din localitate și implicit modernizarea acesteia.**
- 10. Un alt obiectiv important îl reprezintă susținerea sportului pentru a asigura un climat sănătos. Materializarea acestui deziderat se va materializa prin construirea unei săli de sport cu 102 locuri în localitatea Ciocotiș. Proiectul este depus pentru finanțare la Compania Națională de Investiții.**
- 11. Derularea unor programe de formare profesională finanțate prin fonduri UE, în special pentru acei adulți cu un nivel scăzut de calificare, pentru persoanele din zone rurale defavorizate și în general pentru**

persoanele care nu sunt angrenate în programe de studii și nici în câmpul muncii.

- 12. Realizarea de trasee turistice pentru a valorifica potentialului turistic și promovarea zonei turistice Bloaja. Traseele turistice pe care ne propunem să le realizăm vor face legătura între localitatea Izvoarele și localitatea Băiuț precum și între localitatea Izvoarele și orașul Căvnic.**
- 13. Gradul de valorificare a potențialului turistic a Comunei Cărnești este actualmente destul de redus însă prin realizarea unor trasee turistice în zona localității Izvoarele și prin valorificarea obiectivelor turistice existente precum Muzeul Florean sau Valea Bloaja, ne propunem să promovăm și să clasificăm UAT Cărnești ca și stațiune turistică de interes local.**
- 14. Pentru o mai bună valorificare a potențialului turistic a zonei și pentru a îmbunătății infrastructura rutieră a Comunei Cărnești ne propunem să înființăm și să modernizăm o serie de drumuri forestiere în zone de mare importanță precum Drumul forestier Izvorul Roșu, Drumul forestier Cufoaia și Drumul forestier Valea Bloaja, care va face legătura între localitatea Izvoarele și Drumul Județean 109F pe sectorul Căvnic-Strâmbu Băiuț, (Pasul Rotunda).**
- 15. Prin PNRR se acordă fonduri în vederea promovării utilizării bicicletei ca mijloc de transport cu rol utilitar și recreativ (cicloturism). De aceea, pentru a promova bicicleta ca mijloc de transport ne propunem să înființăm la nivelul comunei Cărnești piste pentru biciclete. Realizarea pistelor de biciclete se va materializa pe raza localității Cărnești precum și între localitățile Cărnești-Ciocotiș.**
- 16. Tranziția verde reprezintă un pilon fundamental din cadrul PNRR. Pilonul Tranziție Verde include investiții în tehnologii și capacități verzi și de aceea pentru a alina comuna Cărnești la exigențele UE ne propunem să accesăm fonduri UE prin PNRR pentru a realiza stații de încărcare pentru autovehicule electrice și autovehicule hibrid plug-in, pentru a încuraja cumpărarea de autovehicule care funcționează cu energie verde. Modernizarea și extinderea rețelei de iluminat stradal reprezintă un alt obiectiv pe care dorim să-l realizăm pe baza Pilonului Tranziție Verde**

din cadrul Programul Național de Redresare și Reziliență.

Totodată înființarea unui parc fotovoltaic în comuna Cernești ar reprezenta o investiție strategică aducând multiple beneficii, atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere ecologic. De asemenea, în vederea stocării energiei rezultate se are în vedere crearea de infrastructură care să permită aceasta, prin achiziționarea de baterii.

- 17. Reabilitarea termică a Școlii Generale cu clasele I-VIII Ciocotiș prin intermediul Programului Național de Redresare și Reziliență, (PNRR), investiție fundamentală în vederea îmbunătățirii performanței energetice a clădirii.**
- 18. Realizare rută ocolitoare pe direcția localității Măgureni – Valea Babii – DN18B ca și șosea de centură pentru a evita traficul prin localitatea Cernești.**
- 19. Cernești Smart Village – dezvoltarea comunei Cernești folosind inteligent resursele locale și tehnologia, dar păstrând în același timp identitatea rurală. Totodată, prin acest concept intenționăm gestionarea eficientă a resurselor, maximizând oportunitățile, pentru a crește standardele și nivelul de trai în cel mai scurt timp posibil.**
- 20. Organizarea de tabere școlare și încheierea unor parteneriate cu alte unități administrativ-teritoriale, municipii, orașe sau comune, care să faciliteze schimbul de experiență dintre elevi.**

CAPITOLUL X: MANAGEMENTUL URBAN

Comuna Cernești este o comună de dimensiuni medii, având un teritoriu de 9.604 ha și o populație de 3605 de locuitori, constituită din 7 sate: Cernești, Brebeni, Măgureni, Fânațe, Ciocotiș, Trestia și Izvoarele (Bloaja). Primele trei sate se află în treimea Sudică a comunei, iar următoarele 3 în treimea centrală, în timp ce, în zona montană împădurită, dinspre Nordul comunei, se află doar satul Izvoarele. Numărul mare de localități aparținătoare și distanțele dintre ele reduc gradul de omogenitate al comunei și ar putea pune anumite probleme în administrare.

Unul din cele mai importante roluri ale autorităților publice locale este de a cunoaște și a analiza toate aspectele referitoare la viața în comunitate, de a identifica disfuncționalitățile și a propune măsuri de remediere sau îmbunătățire, în același timp identificând și implementând măsurile necesare dezvoltării ulterioare armoniate a comunității. Astfel, autoritățile publice locale trebuie să întreprindă atât acțiuni reactive, cât și acțiuni pro-active pentru transformarea comunității aflate în grija lor.

Prin urmare, pentru a evidenția situația Comunei Cernești pe următoarele dimensiuni fundamentale: Demografie, Infrastructură, Cultură, Educație, Sănătate, Dezvoltare economică, Turism și Dezvoltare urbană, ne putem folosi

de următoarea analiză SWOT, analiză care ne oferă o explicație exhaustivă, pe fiecare din domeniile amintite.

Analiza SWOT

SWOT	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI/RISURI
Demografie	- Populație majoritar tânără (60,4% sub 45 de ani); - Echilibru relativ între populația feminină și masculină; - Raportul de dependență demografică mai mic decât cel județean și cel național; - Există forță de muncă cu posibilități de calificare, oameni muncitori și serioși.	- Scăderea generală a populației în ultimii ani; - Natalitate în scădere și mortalitate ridicată; - Rata sporului natural negativă; - Lipsa oportunităților economice pentru populație în comună; - Plecarea permanentă sau temporară a locuitorilor (în special tineri) din comună în căutarea unui loc de muncă în țară sau în străinătate; - Slaba dezvoltare a societății civile.	- Ameliorarea ratei de mortalitate la nivel național; - Crearea unor asociații sau ONG-uri care să aibă ca scop dezvoltarea durabilă a comunei Cernești; - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru creșterea calității vieții în comuna Cemești;	- Continuarea scăderii demografice; - Îmbătrânirea demografică și creșterea raportului de dependență demografică; - Continuarea migrării localnicilor; - Creșterea numărului de persoane care nu au un loc de muncă și creșterea sărăciei;
Infrastructură	- Comuna este străbătută de DN 18B, principala cale de acces de interes județean, care asigură legătura dintre Baia Mare, Târgu Lăpuș și limita județului Cluj; - Executarea, în ultimii ani, a unor lucrări de modernizare a căilor de acces din comună; - Infrastructura bună de alimentare cu energie electrică; - Infrastructură bună de telecomunicații (telefonie fixă, mobilă, internet și televiziune), majoritatea populației având acces la aceste servicii;	- Construcția DC33 Cemești – Trestia cu o singură bandă de circulație, ceea ce îngreunează traficul și pune probleme de siguranță rutieră mai ales iarna; - Lipsa unei legături rutiere între DC 32 Cemești – Izvoarele și DJ 109F Strâmbu Băiuț – Căvnic; - Starea precară a străzilor secundare din anumite zone; - Lipsa unor drumuri de acces moderne, complet asfaltate către zonele turistice: Bloaja și către Vârful Șatra - Infrastructura agricolă precară, ceea ce cauzează accesul dificil al utilajelor agricole la câmp;	- Prolungirea DC 32 Cemești – Izvoarele până la intersecția cu DJ 109F Strâmbu Băiuț – Căvnic pentru a spori accesibilitatea către zonele turistice; - Modernizarea și marcarea căilor de acces către zonele turistice; - Modernizarea infrastructurii publice prin accesarea de fonduri europene și guvernamentale.	- Creșterea gradului de uzură al infrastructurii și al echipamentelor din dotare; - Resurse financiare limitate pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale pentru proiecte de infrastructură și mediu;

	- Accesul locuitorilor la transportul rutier în comun către orașele și comunele din vecinătate (servicii private de transport); - Comuna Cernești este racordată la sistemul de alimentare cu gaze naturale.	- Lipsa separării traficului greu și de tranzit de-a lungul axei Cernești - Ciocotiș - Izvoarele; - Lipsa accesului direct la transportul feroviar (cea mai apropiată gară fiind la 30 km); - Rețeaua de apă potabilă slab dezvoltată; - Lipsa rețelei de canalizare și a unei stații de epurare, generând deversarea apelor uzate menajere direct în apele curgătoare și în pânza freatică;		
Cultură	- Existența „Ansamblului Măgura Cernești” de muzică și dansuri populare; - Existența muzeului Florean, primul muzeu privat de artă contemporană din România; - Existența unei biblioteci bine dotate în comună.	- Promovarea redusă a artiștilor locali și a atracțiilor turistice din zonă; - Finanțarea redusă a activităților culturale; - Lipsa unui Cămin Cultural la Ciocotiș și starea de degradare în care se găsește Căminul Cultural de la Cernești.	- Revitalizarea „Festivalului Stuparilor”; - Organizarea mai multor evenimente de promovare a culturii locale; - Popularizarea culturii și tradițiilor din Cernești în țară și în străinătate; - Organizarea unor întâlniri de tip șezătoare cu locuitorii și turiștii din comună pentru promovarea tradițiilor; - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru promovarea culturii și tradiției din Cernești.	- Pierderea treptată a tradițiilor locale odată cu schimbarea generațiilor și plecarea tinerilor din comună; - Pierderea meșteșugurilor tradiționale: cioplitul în piatră și împletitul nuielor; - Resurse financiare limitate pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale;

Analiza SWOT

SWOT	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI/RISURI
Educație	- Existența a 6 grădinițe și 4 școli în comună, dintre care 3 gimnaziale și una primară; - Reabilitarea și modernizarea școlilor din comună în ultimii ani; - Infrastructură educațională în stare bună de funcționare; - Dotare materială bună a școlilor; - Existența profesorilor calificați și cu experiență.	- Scăderea populației școlare; - Existența învățământului simultan în Izvoarele; - Insuficiența mijloacelor de transport școlar pentru elevi; - Inexistența unei creșe sau a unei grădinițe cu program prelungit; - Lipsa terenurilor și sălilor de sport școlare; - Lipsa laboratoarelor școlare cu dotări corespunzătoare.	- Dezvoltarea educației practice meșteșugărești pentru elevi prin școli de vară sau programe de tip „after school”; - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea învățământului în comuna Cernești.	- Riscul de închidere a unor grădinițe și școli din comună în contextul în care numărul copiilor ar scădea în continuare; - Lipsa surselor de finanțare pentru educație și pentru programe educative inovative; - Resurse financiare limitate pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale.
Sănătate	- Accesul la asistență medicală de bază în comună; - Existența unui cabinet stomatologic în comună; - Existența a două farmacii în comună; - Existența unei centru de permanență medicală la Copalnic Mănăstur; - Existența SMURD - ului în Târgu Lăpuș, care asigură intervenția rapidă în caz de urgență.	- Lipsa unui punct de primire urgențe în comună; - Dispensarul actual este închiriat, existând nevoia construirii unui dispensar nou.	- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea sistemului sanitar din comuna Cernești;	- Lipsa surselor de finanțare pentru sănătate; - Resurse financiare limitate pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale

Dezvoltare economică

- Multiple resurse naturale: fond forestier important, pășuni și fânețe, depozitele de calcare, izvoarele de apă minerală sulfuroasă și depozitele de roci granitice;

- Potențial important în domeniul pomiculturii, creșterii animalelor, apiculturii, exploatării lemnului și turismului;

- Existența a 4 asociații la nivelul comunei: Asociația de creștere a vacilor de lapte, Asociația Cemer Com Agra, Asociația crescătorilor de animale „FĂNAȚEANA” și Asociația apicolă „STUPARU”;

- Posibilitatea exploatării depozitelor de calcedonie albastră;

- Amplasarea comunei în vecinătatea unor orașe importante cum sunt Baia Mare și Târgu Lăpuș, ceea ce înseamnă accesul produselor din Cernești către o piață de desfacere mare și apropiată.

- Numărul mic de firme și de locuri de muncă în comună;

- Numărul mic de exploatații agricole organizate, practicarea agriculturii de subzistență;

- Lipsa asocierii în ceea ce privește pomicultura;

- Dificultatea desfacerii produselor;

- Deficitul de muncă calificată și motivată în agricultură;

- Lipsa unor facilități de depozitare pe teritoriul comunei (depozit pentru fructe și legume, depozit pentru cereale etc.);

- Lipsa unui abator în comună.

- Creșterea activității asociațiilor din comună pentru accesarea de proiecte inovative și implementarea de măsuri de îmbunătățiri funciare și marketing de produse;

- Posibilitatea înregistrării și promovării unui brand local pentru produsele tradiționale;

- Posibilitatea realizării unor investiții în industrie alimentară în concordanță cu specificul locului: prelucrarea tradițională a fructelor și legumelor;

- Realizarea unor mici unități de procesare a cărnii;

- Certificarea ecologică a unor produse;

- Realizarea de exploatații mici și medii de vaci din rase mixte sau de carne bine adaptate zonei;

- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea economică a comunei Cernești.

- Scăderea puterii de cumpărare a populației pe fondul crizei economice, ceea ce crește dificultatea desfacerii produselor;

- Lipsa informării și educării locuitorilor în domeniul antreprenorial;

- Resurse financiare limitate pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale;

- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale.

Analiza SWOT

SWOT	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI/RISURI
Turism	- Cadru natural deosebit, zonă de deal și munte cu aer curat și peisaje foarte frumoase, râul Bloaja; - Păstrarea în stare foarte bună a lăcașelor de cult, cu precădere a bisericilor de lemn ce datează din sec. XIX; - Existența izvoarelor de apă minerală sulfuroasă; - Prezența pe teritoriul comunei a Muzeului Florean; - Existența meșteșugarilor împletitori de nuiel în comună;	- Inexistența unor spații de cazare, a pensiunilor în localitate; - Lipsa prospectării geologice pentru identificarea izvoarelor minerale sulfuroase și a surselor de nămol sapropelic din comună; - Lipsa amenajărilor pentru unele atracții turistice. - Lipsa promovării coerente a turismului în zona Cernești;	- Înființarea unor pensiuni care să asigure cazarea celor care vor să viziteze comuna; - Atragerea investițiilor în domeniul turismului; - Implementarea unor inițiative de promovare intense „online” a turismului din Cernești; - Posibilitatea amenajării unei baze de tratament în Brebeni datorită prezenței pe teritoriul comunei a unor izvoare de apă minerală sulfuroasă; - Posibilitatea extinderii amenajărilor de agrement din zona Bloaja pentru a o transforma în atracție turistică recunoscută; - Participarea reprezentanților Administrației Locale la târguri și evenimente de promovare turistică în țară și în străinătate.	- Dezvoltarea haotică din punct de vedere urbanistic și pierderea specificului local; - Scăderea numărului de turiști; - Creșterea concurenței în domeniul turismului în Țara Chioarului.

CAPITOLUL XI: SURSE DOCUMENTARE

- 1. Planul Urbanistic General al Comunei Cernești**
- 2. Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Maramureș, reactualizare 2008**
- 3. Prezentarea comunei Cernești, Primăria Cernești**
- 4. Fișe de informații completate de Primăria Cernești**
- 5. Interviu cu persoanele cheie din comunitate**

LUCRĂRI DE ISTORIE ȘI ETNOGRAFIE:

- 1. **, Din istoria Transilvaniei, București, 1960**
- 2. Jozsef Kadar, Monografia Comitatului Solnoc - Dăbâca. Istoricul detaliat al comunelor din comitat, Dej, 1900**
- 3. Ștefan Pascu, Voievodatul Transilvaniei , 1989**
- 4. David Prodan, Iobăgia în Transilvania, București, 1967**
- 5. Nicolae C. Stănoiu, Monografia istorico-etnografică a localității Cernești, jud. Maramureș**
- 6. Coriolan Suci, Dicționar istoric al localităților din Transilvania, Vol. I, Editura Academiei, București, 1968**
- 7. Maria Szentgyorgyi, Societatea Ținutului Chioar, Budapesta, 1972**
- 8. Mariana Aurelia Șovre, Monografia satului Ciocotiș în Valorificarea elementelor de istorie locală la elevii din ciclul primar, ed. Gutenberg**

SURSE ELECTRONICE:

- 1. www.insse.ro (Institutul Național de Statistică)**
- 2. www.recensamantromania.ro (rezultatele recensămintelor populației si locuințelor din România)**
- 3. www.turism.gov.ro (Autoritatea Națională pentru Turism)**
- 4. www.comunacernesti.ro**
- 5. www.ghidulprimariilor.ro**
- 6. www.cj.maramures.ro**

Primarul comunei CERNEȘTI

Mircea-Aurel DEAC

Întocmit,

Consilier primar,

Darius-Vasile GIURGIU

Referent cultural,

Radu-Gavril ROMAN

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

Gavril DANCIU

CONTRASEMNEAZĂ PENTRU LEGALITATE:

SECRETARUL GENERAL AL COMUNEI CERNEȘTI,

Vasile-Cornel ROMAN